

## Bijlage 1 Resultaten inwonersenquête

### 1.1 Inleiding

In november 2007 is aan 1000 inwoners van 19 jaar en ouder van de gemeente Eijsden gevraagd deel te nemen aan een enquête over sport en bewegen. Deze inwoners zijn benaderd op basis van een aselechte steekproef. 426 inwoners hebben meegedaan aan de enquête dat bestond uit een korte vragenlijst. Hiermee komt de respons uit op 42,6 procent waardoor gesproken kan worden van een representatief onderzoek.

In de enquête over sport en bewegen is ingegaan op het sport- en beweegpatroon, sport- en beweegwensen en persoonlijke gegevens. Ook hebben de respondenten de mogelijkheid gekregen voor opmerkingen. Het gedeelte over het sport- en beweegpatroon bevat onder andere vragen over de beweeg of sportfrequentie, hoe men sport, de Nederlandse Norm Gezond Bewegen en de redenen om te stoppen met sporten.

In dit verslag worden de resultaten van de sport- en bewegenenquête beschreven. Deze resultaten gebruikt de gemeente Eijsden bij het opstellen van een nieuwe sport- en beweegnota.

### 1.2 Persoonlijke gegevens

Tabel 1 : Profiel van de respondenten

N=425 <sup>1</sup>	Percentage respondenten	Percentage gemeente
<b>Leeftijd(sgroep)</b>		
18-54 jarigen	63,4	60,5
55-plussers	36,6	39,5
<b>Geslacht</b>		
Man	44,5	50
Vrouw	55,5	50
<b>Etniciteit</b>		
Autochtoon	91,1	87
Allochtoon	8,9	13
<b>Opleiding</b>		
Geen	0,2	
Lager-, basis- of speciaal onderwijs	6,1	
LBO, MAVO, VMBO	18,6	
MULO, HAVO	13,4	
HBS, VWO	3,3	
MBO	25,4	
HBO	22,8	
Universiteit	10,1	
<b>Kern</b>		
Rijckholt	6,8	6,0
Eijsden	57,5	39,8
Gronsveld	20,4	20,8
Mariadorp	3,1	21,2
Withuis-Mesch	3,5	3,6
Oost-Maarland	8,7	8,5

<sup>1</sup> Een aanduiding als "N=425" in de linkerbovenhoek van een tabel wil zeggen dat 425 respondenten een geldig antwoord op de vraag gegeven hebben. Soms wijkt dit aantal sterk af van het totaal van 425, maar dit komt omdat niet alle vragen door iedereen beantwoord hoefden te worden, of niet (correct) zijn ingevuld.

Bovenstaande tabel laat zien hoe de steekproef is opgebouwd (kolom 2). De grootste groep wordt gevormd door de 18-54 jarigen (bijna 65%). De overige respondenten behoren tot de 55-plussers. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 50 jaar. Aan de vragenlijst hebben meer vrouwen dan mannen deelgenomen. 9% van de respondenten is niet in Nederland geboren of heeft een vader en/of moeder die niet in Nederland is geboren. Bijna alle inwoners hebben een opleiding gevolgd. 6% heeft alleen de lagere school gedaan. Het grootste deel, ongeveer een kwart van de inwoners heeft een MBO-opleiding afgerond. Een iets kleinere groep heeft een HBO-opleiding gedaan. Meer dan de helft van de respondenten komt uit de kern Eijsden (58%), daarnaast komt nog een relatief groot percentage uit Gronsveld.

De 3<sup>e</sup> kolom geeft de bevolkingsopbouw in de gemeente weer. De steekproefverdeling wijkt niet veel af van de daadwerkelijke bevolkingsopbouw en vormt dus een goede afspiegeling van de bevolking. Uitzondering wordt gevormd door de verdeling van de respondenten over de verschillende kernen. Relatief weinig respondenten uit Mariadorp hebben de vragenlijst ingevuld, daarentegen hebben er relatief veel respondenten uit de kern Eijsden de enquête ingevuld.

### 1.3 Sport- en beweegpatroon

Tabel 2: Hebt u het afgelopen jaar sport- of beweegactiviteiten gedaan?

N=424	Percentage
<b>Ik heb geen sport- en beweegactiviteiten ondernomen</b>	20,0
<b>Ik sport 1-2 keer per jaar</b>	0,5
<b>Ik sport 3-4 keer per jaar</b>	1,4
<b>Ik sport 5-6 keer per jaar</b>	1,6
<b>Ik sport 1 keer per maand</b>	1,4
<b>Ik sport 2-3 keer per maand</b>	2,8
<b>Ik sport 1 keer per week</b>	20,7
<b>Ik sport meer dan 1 keer per week</b>	51,6

Bovenstaande tabel 2 geeft het sport- en beweeggedrag weer. Een vijfde heeft het afgelopen jaar geen sport- of beweegactiviteiten gedaan. Ongeveer een zelfde percentage sport 1 keer per week. Meer dan de helft (51,6%) sport meer dan 1 keer per week.

Ter vergelijking heeft in Gennep (17.010 inwoners) 18,3% geen sport- en beweegactiviteiten ondernomen, in Stein (26.325 inwoners) is dat 19,7%. In landelijke onderzoeken wordt uitgegaan van andere definities, waardoor de cijfers niet te vergelijken zijn. Uit de rapportage sport (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006) komt wel naar voren dat de sportdeelname in minder verstedelijkte gebieden iets hoger ligt. Deze verschillen zijn niet te vinden bij inwoners die meer dan tien keer per maand sporten.

Tabel 3 : Welke sporten worden het meest beoefend?

N=316	Eijsden	Landelijk (SCP, 2006)
1	Wandelen (43%)	Zwemmen (21%)
2	Fitness (25%)	Fitness (20%)
3	Fietsen (22%)	Wandelsport (16%)
4	Zwemmen (16%)	Trimmen / joggen (12%)
5	Hardlopen, trimmen (13%)	Toerfietsen/wielrennen (11%)

In de linkerkolom is weergegeven welke sporten het meest beoefend worden in Eijsden. Respondenten konden zelf opgeven welke sport- of beweegactiviteiten zij hebben beoefend. Hierbij konden zij gebruik maken van een lijst met sporten. In de rechterkolom staan de sporten die landelijk veel beoefend worden. Deze lijst is gebaseerd op het RSO onderzoek, respondenten dienen in dat onderzoek activiteiten aan te kruisen. RSO staat voor Richtlijn Sportdeelname Onderzoek. RSO bevat afspraken over sportdeelname-onderzoek. Er zijn basisvragenlijsten die aangevuld kunnen worden met losse modules.

De top 5 sporten die beoefend worden in Eijsden bevat alleen individuele sporten, hierin verschilt deze lijst niet van de landelijke top 5. Ook de sporten die beoefend worden, wijken niet veel af van het landelijke beeld. Al verschilt de plaats in de top 5 wel. Doordat er verschillende termen gebruikt worden (bijvoorbeeld wandelen en wandelsport), zijn vergelijkingen echter niet zomaar mogelijk.

Naast de bovengenoemde sporten, worden ook wielrennen en tennis veel beoefend in de gemeente Eijsden. Respectievelijk 11 en 10% beoefent deze sporten.

Tabel 4 : In welk verband heeft u de afgelopen twaalf maanden sport- en beweegactiviteit(en) gedaan?

N=338	Percentage
<b>Alleen, niet in vereniging of sportschool e.d.</b>	37,6
<b>Fitnesscentrum, sportschool of zwembad</b>	35,5
<b>Met twee of meer, niet in vereniging e.d.</b>	34,9
<b>Sportvereniging</b>	33,1
<b>Anders</b>	11,5
<b>Als deelnemer aan een sportevenement</b>	6,5
<b>Via mijn werkgever (bedrijfssport)</b>	2,7
<b>Bij een revalidatiecentrum</b>	0,9

Tabel 4 laat zien in welk verband de sport- en beweegactiviteiten zijn gedaan. Doordat enkele respondenten bijvoorbeeld zowel bij een vereniging als bij een fitnesscentrum sporten, zijn de percentages bij elkaar opgeteld meer dan 100. Het grootste deel van de sporters, sport alleen. Maar ook het fitnesscentrum en het sporten met twee of meer personen is vrij populair. Op de vierde plaats staat de sportvereniging. Ongeveer 33% sport in een vereniging. Uit de rapportage sport (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006) komt naar voren dat 53% van de sportende bevolking lid is van een sportvereniging. Deze gegevens zijn gebaseerd op het AVO onderzoek uit 2003. Dit onderzoek wordt afgenomen bij personen vanaf 6 jaar. Dat verklaart ook het hogere landelijke percentage mensen dat sport in een vereniging. Wanneer specifiek gekeken wordt naar de bevolking van 18 jaar en ouder dan is 29% lid van tenminste één sportvereniging (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006). In totaal sport 60,4% ongeorganiseerd, dat wil zeggen alleen, in een ongeorganiseerde groep of zowel alleen als in een ongeorganiseerde groep. Het percentage dat aan bedrijfssport doet of in een revalidatiecentrum sport is erg klein.

Tabel 5: Van welke sportaccommodatie heeft u de afgelopen twaalf maanden gebruik gemaakt?

N=338	Percentage
<b>Binnensportaccommodatie eigen gemeente</b>	35,2
<b>Binnensportaccommodatie andere gemeente</b>	29,9
<b>Buitensportaccommodatie eigen gemeente</b>	16,9
<b>Buitensportaccommodatie andere gemeente</b>	10,4
<b>Geen van bovenstaande mogelijkheden</b>	35,6

Doordat respondenten tegelijkertijd van verschillende sportaccommodaties gebruik kunnen maken, zijn de percentages bij elkaar opgeteld meer dan 100. 35% van de respondenten maakt gebruik van een binnensportaccommodatie van de gemeente Eijsden. Ongeveer 30% sport in een binnenaccommodatie van een andere gemeente. In de gemeente Eijsden gebruikt 17% de buitensportaccommodaties om te sporten, 10% maakt gebruik van accommodaties in andere gemeentes. Rond de 35% maakt geen gebruik van een accommodatie van de gemeente Eijsden of van een andere gemeente. Gedacht kan worden aan de wandelaars en fietsers.

Tabel 6: Hoeveel keer hebt u in de afgelopen maand gemiddeld aan matig intensieve beweegactiviteiten gedaan?

N=401		Percentage (totaal)	Percentage (18-55 jaar) (n=256)	Percentage (55-plussers) (n=145)
<b>Voldoet aan de NNGB</b>	<b>Dagelijks gemiddeld een uur of langer</b>	27,9	25,0	33,1
	<b>Dagelijks gemiddeld een half uur tot een uur</b>	27,9	27,3	29,0
	<b>5 of 6 dagen per week gemiddeld minimaal een half uur, maar niet dagelijks</b>	22,2	24,6	17,9

<b>Voldoet niet aan de NNGB</b>	<b>Minder dan bovenstaande mogelijkheden</b>	21,9	23,0	20,0
---------------------------------	--	------	------	------

Matig intensieve beweging verwijst naar fysieke inspanning. Gedacht kan worden aan voetbal, fitness, wandelen of fietsen. Schaken, bridge of darten tellen niet mee. Matig intensieve activiteiten spelen een rol bij de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB).

Om aan deze norm te voldoen, dienen 18-54 jarigen en 55-plussers een half uur per dag matig intensief te bewegen, op tenminste 5 dagen per week. Landelijk ligt dit percentage op 50,7 (TNO, 2005). In Eijsden beweegt 78,1% tenminste een half uur op minimaal 5 dagen in de week. In Gennepe is dat 72,1% en in Stein 74,8%.

Tabel 7: Bent u de afgelopen vijf jaar gestopt bij een sportvereniging? En zo ja, waarom?

N=117	Percentage
<b>Ik moest afhaken om gezondheidsredenen</b>	29,1
<b>Anders, namelijk</b>	28,2
<b>Ik er geen tijd meer voor had</b>	26,5
<b>De tijdstippen mij niet meer schikten</b>	19,7
<b>Ik het niet meer gezellig vond</b>	9,3
<b>Er te weinig variatie was qua sportactiviteiten</b>	8,5
<b>Ik het niet eens was met het bestuur</b>	1,7
<b>Er te weinig variatie was qua nevenactiviteiten</b>	0,9
<b>Ik het niet eens was met de trainer</b>	0

27,6% van de respondenten geeft aan in de afgelopen vijf jaar te zijn gestopt bij een sportvereniging. Gezondheid is de belangrijkste reden om te stoppen bij een sportvereniging. Van degene die gestopt zijn bij een vereniging, geeft 29% dit als reden op. Ook het geen tijd meer hebben en geen geschikte tijdstippen, blijken redenen te zijn om te stoppen bij een sportvereniging. 28% geeft aan een andere dan genoemde reden te hebben om het verenigingslidmaatschap op te zeggen. De te hoge kosten werden hierbij het meest genoemd.

Tabel 8: Wat zijn de redenen dat u niet, of niet vaker, deelneemt aan een sport- of beweegactiviteit?

N=360	Percentage
<b>Ik heb geen tijd om (vaker) te sporten</b>	35,3
<b>Anders, namelijk</b>	24,2
<b>Ik heb geen zin om (vaker) te sporten</b>	19,7
<b>De sport die ik leuk vind, kan ik vanwege een ziekte of beperking niet doen</b>	12,5
<b>De sport die ik leuk vind, is te duur om mee te kunnen doen.</b>	7,5
<b>De sport die ik leuk vind, wordt niet in de buurt aangeboden</b>	7,5
<b>De sport die ik leuk vind, wordt niet aangeboden op een moment dat het mij schikt</b>	6,9
<b>Ik heb geen leeftijdgenoten of vrienden die met mij willen gaan sporten</b>	5,3
<b>De sport die ik leuk vind, vindt op een voor mij slecht bereikbare locatie plaats</b>	5,0
<b>Ik weet niet wat er allemaal aangeboden wordt</b>	3,9
<b>De accommodatie van de sport die ik graag wil doen is niet aantrekkelijk</b>	2,5
<b>Sporten is te prestatiegericht</b>	2,5
<b>De sport die ik leuk vind, wordt georganiseerd door een vereniging waarbij ik me niet thuis voel.</b>	1,4
<b>De accommodatie van de sport die ik graag wil doen, is voor mij niet toegankelijk</b>	0
<b>Sporten is te weinig prestatiegericht</b>	0

De meest genoemde reden om niet of niet vaker deel te nemen aan sportactiviteiten is het geen tijd hebben (35,3%). Ook het geen zin hebben om (vaker) te sporten wordt veel genoemd, door 19,7%. 12,5% geeft aan de sport die ze leuk vinden niet te kunnen beoefenen, vanwege ziekte of beperking. Niet genoemd worden de redenen 'sport is te weinig prestatiegericht' en 'de accommodatie van de sport die ik graag wil doen, is voor mij niet toegankelijk'. Ongeveer 24% geeft aan andere redenen te

hebben om niet (vaker) te gaan sporten. Een veel genoemde reden binnen deze categorie, wordt gevormd door de respondenten die 'al genoeg bewegen/sporten' (42%).

Tabel 9: hoe stelt u zich op de hoogte van het sportaanbod?

N=407	Percentage
Via familie, vrienden of collega's	45,7
Via de krant of huis-aan-huisbladen	38,3
Niet	27,3
Via internet	23,6
Via de gemeente	13,5
Via radio of TV	6,6
Via een zorginstelling zoals de huisarts, het ziekenhuis of het revalidatiecentrum	2,7
Anders, namelijk	2,5
Via de school	2,2

Familie, vrienden of collega's worden het vaakst gebruikt door respondenten om zich te informeren over het sportaanbod (45,7%). Een tweede veel gebruikte informatiebron is de krant of een huis-aan-huisblad. Internet wordt ook door 23,6% gebruikt voor het zoeken naar passend sportaanbod. School, zorginstelling en TV worden nauwelijks als informatiebron gebruikt. Iets meer dan een kwart informeert zich niet over de sportmogelijkheden.

## 1.4 Sport- en beweegwensen

Tabel 10: Zijn er sport- of beweegactiviteiten die u in de toekomst (ook) wil gaan doen?

	Percentage	
N=403	Er zijn in de toekomst geen sport- of beweegactiviteiten die ik (ook) wil gaan doen.	61,5
	Er zijn in de toekomst wel sport- of beweegactiviteiten die ik (ook) wil gaan doen.	38,5
N=155		
1	<b>Fitness</b>	24
2	<b>Wandelen</b>	15
3	<b>Zwemmen</b>	11
4	<b>Dans</b>	8
5	<b>Fietsen</b>	8

Meer dan 60% geeft aan in de toekomst geen nieuwe sport- of beweegactiviteiten te willen gaan doen. Onder degenen die wel sport- en beweegactiviteiten in de toekomst willen ondernemen (38,5%), wordt voornamelijk fitness aangegeven als nieuwe sportmogelijkheid. De sporten die genoemd worden als mogelijke toekomstige sporten, komen voor een groot deel overeen met de sporten en/of beweegactiviteiten die nu al ondernomen worden (zie tabel 3).

Tabel 11: Bent u bereid te sporten buiten uw gemeente?

N= 408	Percentage	
<b>Ja, zonder meer</b>	25,2	
<b>Ja, maar alleen als (23,3%)</b>	Ik daar op flexibele tijden terecht kan	58,1
	Ik daar een sport vind die bij ons niet wordt aangeboden	49,5
	Ik daar een betere accommodatie vind	22,3
	Ik daar een leukere vereniging vind	17,2
	Dat in de buurt van mijn werk/school/school van mijn kinderen is	16,1
	Ik daar meerdere sporten bij elkaar vind	5,4
<b>Nee</b>	51,5	

Een kwart is zonder meer bereid te sporten buiten de gemeente Eijsden. Dit is te zien in tabel 11. Net iets minder dan een kwart wil buiten de eigen gemeente sporten, maar verbindt hier wel enkele voorwaarden aan. Ongeveer 50% wil helemaal niet buiten de gemeente sporten.

Van de personen die aangeven onder bepaalde condities bereid zijn buiten de eigen gemeente te sporten(23,3%), doet bijna 60% dit vanwege flexibele tijden. Daarnaast vormen een ander sportaanbod, een betere accommodatie en een leukere vereniging veelgenoemde voorwaarden.

## 1. 5 Sport- en beweggedrag naar achtergrondkenmerken

Hieronder zal worden ingegaan op het sport- en beweggedrag van de respondenten in combinatie met enkele achtergrondkenmerken.

Tabel 12: Hebt u het afgelopen jaar sport- of beweegactiviteiten gedaan?

N= 423	Percentage ja
<b>Geslacht</b>	
Man	79,9
Vrouw	81,2
<b>Leeftijdsgroep</b>	
18-54 jarigen	83,2
55-plussers	75,3
<b>Woonkern</b>	
Rijckholt	89,7
Eijsden	79,8
Gronsveld	80,5
Mariadorp	76,9
Withuis-Mesch	80,0
Oost-Maerland	81,1
<b>Opleiding</b>	
Geen opleiding, lager onderwijs**	65,4
Voortgezet onderwijs	71,8
MBO	86,1
HBO, Universiteit	88,6
<b>Etniciteit</b>	
Autochtoon*	81,9
Allochtoon	68,4
<b>Totaal</b>	80,6

\* = significant bij alpha 0,05

\*\* = significant bij alpha 0,01

In bovenstaande tabel is gekeken naar de sport- en beweegfrequentie van inwoners van de gemeente Eijsden. Hierbij is ingegaan op de verschillen tussen groepen, zoals lager- en hoger opgeleiden en allochtonen en autochtonen. Om na te gaan of er daadwerkelijk verschillen zijn in de sport- en beweegfrequentie en deze verschillen niet berusten op toeval (significant zijn), is er een statistische toets uitgevoerd. Deze toets is gedaan met een alpha van 0,05 en van 0,01. Indien de alpha kleiner (lager) is en het gevonden verschil is significant, dan is de kans dat een gevonden verschil berust op toeval kleiner. De kans dat de gevonden verschillen tussen mensen met een opleiding op het niveau van lager onderwijs met bijvoorbeeld mensen van het MBO, berusten op toeval, is kleiner dan de kans dat de verschillen tussen allochtonen en autochtonen te wijten zijn aan toeval. Indien er in bovenstaande tabel \* of \*\* staan, wil dit zeggen dat de gevonden verschillen significant zijn en (waarschijnlijk) niet toegeschreven kunnen worden aan toeval, maar daadwerkelijk bestaan. De verschillen tussen bijvoorbeeld mannen en vrouwen, zijn niet significant en bestaan op basis van toeval.

Ongeveer 80% heeft het afgelopen jaar een of meerdere sport- of bewegingsactiviteiten gedaan. Mannen en vrouwen verschillen niet van elkaar met betrekking tot het wel/niet ondernemen van sportactiviteiten. Ook tussen de verschillende leeftijdsgroepen en woonkernen zijn geen verschillen te zien. Tussen bijvoorbeeld hoger- en lager opgeleiden zijn er wel enkele significante verschillen waar te

nemen. Uit bovenstaande tabel komt naar voren dat minder lager opgeleiden dan hoger opgeleiden het afgelopen jaar sport- en beweegactiviteiten hebben gedaan. Ook tussen allochtonen en autochtonen zijn verschillen te ontdekken. Autochtonen hebben vaker deelgenomen aan sport- en beweegactiviteiten.

Deze bevindingen komen overeen met het landelijke beeld. Zo komt onder andere uit het AVO-onderzoek (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006) naar voren dat hoger opgeleiden meer sporten en bewegen dan lager opgeleiden. (AVO staat voor Aanvullend Voorzieningsgebruik Onderzoek. In het onderzoek wordt gekeken naar het gebruik van maatschappelijke en culturele voorzieningen.) Daarnaast ligt bij autochtonen de sportdeelname hoger dan bij allochtonen.

Tabel 13: Hoeveel keer hebt u in de afgelopen twaalf maanden gemiddeld aan sport- en beweegactiviteiten gedaan ?

N=425	Niet	Niet meer dan 3 keer per maand	1 keer per week	Meer dan 1 keer per week
<b>Geslacht</b>				
<b>Man</b>	20,1	9,5	18,5	51,9
<b>Vrouw</b>	19,9	6,4	22,5	51,3
<b>Leeftijd**</b>				
<b>18-54 jarigen</b>	16,8	9,8	25,4	48,0
<b>55-plussers</b>	26,4	5,4	14,2	54,1
<b>Opleiding**</b>				
<b>Geen opleiding, lager onderwijs</b>	40,7	7,4	14,8	37,0
<b>Voortgezet onderwijs</b>	29,3	6,7	20,0	44,0
<b>MBO</b>	13,9	10,2	26,9	49,1
<b>HBO, Universiteit</b>	10,7	7,1	17,9	64,3
<b>Etniciteit</b>				
<b>Autochtoon</b>	19,1	7,7	21,6	51,5
<b>Allochtoon</b>	28,9	7,9	10,5	52,6
<b>Totaal</b>	20,0	7,7	20,7	51,6

\*\* = significant bij alpha 0,01 (zie tabel 12 voor uitleg)

Geslacht en etniciteit blijken niet samen te hangen met de sport- en/of beweegfrequentie. Wel komt uit bovenstaande tabel naar voren dat opleidingsniveau en leeftijd samenhang vertonen met de hoeveelheid sporten en bewegen. Hoger opgeleiden sporten over het algemeen vaker dan lager opgeleiden. Bijna 65% van de mensen met een HBO of universitaire opleiding beoefent vaker dan 1 keer per week een sport. Bij degenen zonder opleiding of degenen die alleen het lager onderwijs hebben gevolgd, is dit 37%. Uit tabel 12 bleek ook al dat lager opgeleiden vaker helemaal niet sporten of bewegen. Wanneer de 18-54 jarigen met de 55-plussers vergeleken worden valt het volgende op: 55-plussers sporten vaker helemaal niet, het percentage dat meer dan 1 keer per week sport is daarentegen ook groter. 54% van de 55-plussers geeft aan meer dan 1 keer per week te sporten, bij de 18-54 jarigen tot 55 jaar is dit 48%.

Tabel 14: In welk verband heeft u de afgelopen twaalf maanden sport- en beweegactiviteit(en) gedaan?

N=337	Sportvereniging	Fitnesscentrum, sportschool of zwembad	Alleen, niet in vereniging of sportschool e.d.	Met twee of meer, niet in vereniging e.d.
<b>Geslacht</b>				
<b>Man</b>	41,1**	30,5	41,7	33,8
<b>Vrouw</b>	26,3	39,8	34,4	35,5
<b>Leeftijd</b>				
<b>18-54 jarigen</b>	34,7	44,1**	38,5	32,9
<b>55-plussers</b>	33,0	20,8	35,8	38,7
<b>Etniciteit</b>				
<b>Autochtoon</b>	33,1	36,0	38,9	35,0
<b>Allochtoon</b>	33,3	29,6	22,2	33,3
<b>Opleiding</b>				
<b>Geen opleiding, lager onderwijs</b>	28,6	28,6*	14,3**	42,9
<b>Voortgezet onderwijs</b>	34,3	27,6	37,1	34,3
<b>MBO</b>	29,0	48,4	28,0	30,1
<b>HBO, Universiteit</b>	36,0	32,8	48,0	37,6
<b>Totaal</b>	32,9	35,6	37,7	34,7

\* = significant bij alpha 0,05 (zie tabel 12 voor uitleg)

\*\* = significant bij alpha 0,01

In bovenstaande tabel is gekeken naar de verschillende sportverbanden in combinatie met geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en etniciteit. Omdat het aantal mensen dat sport via de werkgever, een revalidatiecentrum of als deelnemer aan een sportevenement zeer laag is, zijn deze niet meegenomen.

Uit tabel 14 komt naar voren dat mannen vaker lid zijn van een sportvereniging dan vrouwen. Dit komt overeen met landelijke gegevens. Volgens de rapportage sport zijn het vaker mannen die lid zijn van een sportvereniging (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006). Tussen lidmaatschap van een fitnesscentrum, alleen of met twee of meer (maar niet in een vereniging etc) sporten enerzijds en geslacht anderzijds is geen samenhang te zien. Daarnaast laat de tabel zien dat volwassenen tot 55 jaar vaker sporten bij een fitnesscentrum dan 55-plussers. Ongeveer 44% van de 18-54 jarigen sport bij een sportschool tegenover 21% van de 55-plussers. Hoewel uit landelijk onderzoek blijkt dat autochtonen vaker lid zijn van een sportvereniging (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006), komt dit niet uit bovenstaande tabel naar voren. Opleidingsniveau en sporten bij een fitnesscentrum blijken wel gecorreleerd te zijn. Personen met een MBO-opleiding maken vaker gebruik van fitnesscentra ten opzichte van bijvoorbeeld degenen met een HBO of universitaire opleiding. Een ander verband ligt er tussen opleidingsniveau en het alleen sporten. Hoger opgeleiden (HBO, universiteit) sporten vaker alleen dan mensen zonder opleiding of die alleen de lagere school hebben afgerond. Opvallend is dat er geen verband te zien is tussen opleidingsniveau en sporten in een sportvereniging. Uit onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau (2006) komt namelijk wel naar voren dat hoger opgeleiden vaker sporten in een sportvereniging.



Tabel 15: Van welke sportaccommodaties heeft u de afgelopen twaalf maanden gebruik gemaakt?

N=337	Binnen accommodatie eigen gemeente	Binnen accommodatie Andere gemeente	Buiten accommodatie eigen gemeente	Buiten accommodatie andere gemeente	Geen
<b>Geslacht</b>					
<b>Man</b>	28,7*	28,0	23,3**	13,3	40,0
<b>Vrouw</b>	40,6	31,6	11,8	8,0	31,7
<b>Leeftijd</b>					
<b>18-54 jarigen</b>	38,5	36,2**	19,2	11,3	26,8**
<b>55-plussers</b>	30,2	19,8	12,3	8,5	50,5
<b>Etniciteit</b>					
<b>Autochtoon</b>	36,0	29,6	17,4	10,3	35,2
<b>Allochtoon</b>	25,9	33,3	11,1	11,1	40,7
<b>Sportverband</b>					
<b>Sportvereniging</b>	50,0	36,6	40,2	23,2	6,3
<b>Fitnesscentrum</b>	54,2	55,8	15,0	10,0	3,3
<b>Alleen</b>	27,6	26,0	15,7	12,6	52,0
<b>Met twee of meer</b>	32,2	25,4	15,3	11,0	48,3
<b>Totaal</b>	35,3	30,0	16,9	10,4	35,4

\* = significant bij alpha 0,05 (zie tabel 12 voor uitleg)

\*\* = significant bij alpha 0,01

Mannen maken minder vaak gebruik van een binnenaccommodatie in de eigen gemeente. Ongeveer 40% van de vrouwen sport in een binnenaccommodatie van de gemeente, bij de mannen is dit iets minder dan 30%. Daarentegen maken mannen juist vaker gebruik van buitensportaccommodaties in de gemeente Eijsden. Deze verbanden hangen waarschijnlijk samen met de verschillende soorten sporten die mannen en vrouwen beoefenen. Dit kan echter niet met deze enquête worden nagegaan. Uit landelijk onderzoek komt bijvoorbeeld wel naar voren dat vrouwen vaker aan fitness, gymnastiek en zwemmen doen (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006). Deze sporten worden vaker/meestal binnen beoefend. Mannen beoefenen bijvoorbeeld vaker tennis en voetbal (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006). Bij deze sporten wordt vaker gebruik gemaakt van buitensportaccommodaties.

18-54 jarigen blijken vaker gebruik te maken van binnenaccommodaties in andere gemeenten dan 55-plussers. Wellicht heeft dit er mee te maken dat 55-plussers minder vaak de mogelijkheid hebben om bij een accommodatie buiten de gemeente te komen. Dit kan hier echter niet worden nagegaan. Daarnaast verschillen 18-54 jarigen en 55-plussers in het gebruik van accommodaties in het algemeen. 55-plussers sporten vaker zonder gebruik te maken van een binnen- of buitensportaccommodatie. Hierbij kan dan gedacht worden aan wandel- en fietspaden.

Ook tussen sportverband en het wel of niet gebruik van sportaccommodaties is een samenhang waar te nemen. Wanneer er vaker alleen of met twee of meer (maar ongeorganiseerd) gesport wordt, wordt er vaker geen gebruik gemaakt van een accommodatie. Deze twee groepen maken daarentegen bijvoorbeeld weer minder gebruik van binnensportaccommodaties in de eigen gemeente.

Tabel 16: Hoeveel keer hebt u in de afgelopen maand gemiddeld aan matig intensieve beweegactiviteiten gedaan?

N=422	Dagelijks gemiddeld een uur of langer	Dagelijks gemiddeld een half uur tot een uur	5 of 6 dagen per week gemiddeld minimaal een half uur, maar niet dagelijks	Minder dan bovenstaande drie mogelijkheden
<b>Geslacht</b>				
<b>Man</b>	31,9	24,5	19,7	23,9
<b>Vrouw</b>	24,4	31,2	24,8	19,7
<b>Leeftijd</b>				
<b>18-54 jarigen</b>	25,0	27,3	24,6	23,0
<b>55-plussers</b>	33,1	29,0	17,9	20,0
<b>Opleiding</b>				
<b>Geen opleiding, lager onderwijs</b>	34,6	19,2	15,4	30,8
<b>Voortgezet onderwijs</b>	26,4	32,4	19,6	21,6
<b>MBO</b>	26,9	30,6	22,2	20,4
<b>HBO, Universiteit</b>	28,6	22,9	27,1	21,4
<b>Etniciteit</b>				
<b>Autochtoon</b>	28,8	27,5	22,9	20,8
<b>Allochtoon</b>	15,8	34,2	18,4	31,6
<b>Totaal</b>	27,7	28,2	22,5	21,6

\* = significant bij alpha 0,05 (zie tabel 12 voor uitleg)

\*\* = significant bij alpha 0,01

In tabel 16 wordt de correlatie tussen de beweefrequentie en diverse persoonlijke kenmerken getoond. Er blijken geen significante verbanden aanwezig te zijn. Met andere woorden, er kan niet worden aangetoond dat mannen/vrouwen, 18-54 jarigen/55-plussers, lager-/hoger opgeleiden en autochtonen/allochtonen van elkaar verschillen in de beweefrequentie.

Uit onderzoek van TNO (Sociaal Cultureel Planbureau, 2006) komt wel naar voren dat autochtonen en allochtonen van elkaar verschillen in de hoeveelheid matig intensieve beweegactiviteiten. Daarnaast laat het Sociaal Cultureel Planbureau (2006) zien dat er een samenhang is tussen opleidingsniveau en de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Zij geeft aan dat degenen met een middenopleiding het vaakst aan de beweegnorm voldoen. Midden- en hoger opgeleiden bewegen wel intensiever dan lager opgeleiden. Gegevens van het Sociaal Cultureel Planbureau (2006) laten ook een ander beeld zien met betrekking tot de samenhang tussen geslacht en beweegnorm; vrouwen voldoen vaker aan de NNGB, maar mannen bewegen intensiever.

Tabel 17: Bent u de afgelopen vijf jaar gestopt bij een sportvereniging ?

N= 415	Percentage ja
<b>Geslacht</b>	
<b>Man**</b>	19,6
<b>Vrouw</b>	33,8
<b>Leeftijd</b>	
<b>18-54 jarigen**</b>	32,3
<b>55-plussers</b>	19,3
<b>Etniciteit</b>	
<b>Autochtoon</b>	28,8
<b>Allochtoon</b>	15,8
<b>Totaal</b>	

\* = significant bij alpha 0,05 (zie tabel 12 voor uitleg)

\*\* = significant bij alpha 0,01

Meer 18-54 jarigen dan 55-plussers zijn in de afgelopen 5 jaar gestopt bij een sportvereniging. Een mogelijke verklaring zou kunnen zijn dat 18-54 jarigen vaker switchen van sporttak en verschillende sporten willen uitproberen. Daarnaast is er een verband te zien tussen geslacht en het stoppen bij een vereniging. Vrouwen zijn vaker gestopt bij een vereniging dan mannen.

Tabel 18: Waarom bent u de afgelopen vijf jaar gestopt bij een sportvereniging?

N=116	Ik moest afhaken om gezondheidsredenen	Ik er geen tijd meer voor had	De tijdstippen mij niet meer schikten	Er te weinig variatie was qua sportactiviteiten	Ik het niet meer gezellig vond
<b>Geslacht</b>					
<b>Man</b>	37,1	31,4	11,4	5,7	0*
<b>Vrouw</b>	24,7	24,7	23,5	9,9	13,6
<b>Leeftijd</b>					
<b>18-54 jarigen</b>	20,5**	34,9**	21,7	10,8	9,6
<b>55-plussers</b>	50,0	7,1	17,9	0	6,9
<b>totaal</b>	28,4	26,7	19,8	8,6	9,4

\* = significant bij alpha 0,05 (zie tabel 12 voor uitleg)

\*\* = significant bij alpha 0,01

Uit tabel 18 blijkt dat 55-plussers vaker gestopt zijn vanwege gezondheidsredenen. De 18-54 jarigen geven vaker aan te stoppen omdat ze er geen tijd meer voor hadden. Daarnaast geven vrouwen relatief vaker aan te zijn gestopt omdat ze het niet meer gezellig vonden.

Tabel 19: Wat zijn de redenen dat u niet, of niet vaker, deelneemt aan een sport- of beweegactiviteit?

N=359	Ik heb geen tijd om (vaker) te sporten	De sport die ik leuk vind, is te duur om mee te kunnen doen	De sport die ik leuk vind, kan ik vanwege een ziekte of beperking niet doen	Ik heb geen zin om (vaker) te sporten	De sport die ik leuk vind, wordt niet in de buurt aangeboden
<b>Geslacht</b>					
<b>Man</b>	36,3	8,8	14,4	18,1	8,1
<b>Vrouw</b>	34,7	6,0	11,1	21,1	7,0
<b>Leeftijd</b>					
<b>18-54 jarigen</b>	46,9**	8,0	8,0**	20,4	11,1**
<b>55-plussers</b>	12,9	6,0	22,4	19,0	1,7
<b>Opleiding</b>					
<b>Geen opleiding, lager onderwijs</b>	28,6	9,5	19,0	9,5	4,8
<b>Voortgezet onderwijs</b>	30,5	5,5	15,6	22,7	3,9
<b>MBO</b>	42,7	13,5	10,1	18,0	9,0
<b>HBO, Universiteit</b>	36,1	4,9	9,8	19,7	10,7
<b>Etniciteit</b>					
<b>Autochtoon</b>	35,3	7,1	13,2	19,6	6,7
<b>Allochtoon</b>	35,3	11,8	5,9	20,6	14,7
<b>Totaal</b>	35,4	7,2	12,5	19,8	7,5

\* = significant bij alpha 0,05 (zie tabel 12 voor uitleg)

\*\* = significant bij alpha 0,01

Er is gekeken of er verschillen zijn tussen mannen en vrouwen; 18-54 jarigen en 55-plussers; hoger en lager opgeleiden; autochtonen en allochtonen in redenen om niet of niet vaker te sporten. In bovenstaande tabel zijn de verschillen bij de meest voorkomende redenen weergegeven. Bij 55-plussers spelen gezondheidsredenen vaker een rol dan bij 18-54 jarigen. Ook niet verrassend is dat tijd voor 55-plussers veel minder vaak reden is om niet of minder te sporten. Daarnaast geven 55-plussers minder vaak aan minder te sporten omdat het aanbod niet in de buurt ligt. Eerder bleek ook

al dat zij minder vaak gebruik maken van accommodaties en juist meer van andersoortige voorzieningen. Mogelijk heeft dit te maken met het soort sporten dan zij beoefenen.

Tabel 20: Hoe stelt u zich op de hoogte van het sportaanbod?

N=407	Familie, vrienden, collega's	krant	Niet	internet	gemeente	Radio, TV	Zorg-instelling	school
<b>18-54 jarigen</b>	53,3**	41,6	20,4**	33,7**	12,9	5,5	2,4	3,1*
<b>55-plussers</b>	31,3	32,1	39,6	7,5	15,7	9,0	3,7	0
<b>Totaal</b>	45,8	38,3	27,0	24,7	13,9	6,7	2,8	2,1

\*\* = significant bij alpha 0,01 (zie tabel 12 voor uitleg)

18-54 jarigen en 55-plussers maken gebruik van verschillende bronnen bij het informeren naar het sportaanbod. Familie, vrienden en collega's zijn bij alle groepen populair, 18-54 jarigen maken hier wel meer gebruik van de 55-plussers. De school is alleen voor de 18-54 jarigen onder de 55 een informatiebron. Overigens maakt slechts 3% er gebruik van. Ook internet wordt door deze groep vaker gebruikt dan door de 55-plussers. 55-plussers stellen niet vaker niet op de hoogte van het sportaanbod.

Tabel 21: Zijn er sport- of beweegactiviteiten die u in de toekomst (ook) wil gaan doen?

N=402	Percentage ja
<b>Geslacht</b>	
<b>Man</b>	39,6
<b>Vrouw</b>	37,3
<b>Leeftijd</b>	
<b>18-54 jarigen**</b>	45,2
<b>55-plussers</b>	26,7
<b>Totaal</b>	38,3

\*\* = significant bij alpha 0,01 (zie tabel 12 voor uitleg)

Uit tabel 21 komt naar voren dat er geen verschillen zijn tussen mannen en in de plannen voor toekomstige sport- of beweegactiviteiten. Wel willen volwassenen tot 55 jaar vaker sport- en beweegactiviteiten gaan ondernemen in de toekomst.

Tabel 22: Bent u bereid te sporten buiten uw gemeente?

N=407	Ja, zonder meer	Ja, onder bepaalde voorwaarden	Nee
<b>Geslacht</b>			
<b>Man*</b>	31,4	22,7	45,9
<b>Vrouw</b>	20,3	23,9	55,9
<b>Leeftijd</b>			
<b>18-54 jarigen**</b>	29,4	29,0	41,7
<b>55-plussers</b>	18,8	13,0	68,1
<b>Woonkern</b>			
<b>Oost-Maarland**</b>	35,1	10,8	54,1
<b>Gronsveld</b>	34,1	29,3	36,6
<b>Withuis-Mesch</b>	33,3	40,0	26,7
<b>Rijckholt</b>	32,0	32,0	36,0
<b>Mariadorp</b>	23,1	15,4	61,5
<b>Eijsden</b>	19,5	21,6	58,9
<b>Etniciteit</b>			
<b>Autochtoon</b>	25,9	21,9	52,5
<b>Allochtoon</b>	18,4	36,8	44,7
<b>Verband waarin wordt gesport (N=330)</b>			
<b>Sportvereniging</b>	35,5	25,5	39,1
<b>Fitnesscentrum, sportschool of zwembad</b>	37,3	34,7	28,0
<b>Alleen</b>	26,8	21,1	52,0
<b>Met twee of meer</b>	24,3	24,3	51,3
<b>Totaal</b>	25,3	23,3	51,4

\* = significant bij alpha 0,05 (zie tabel 12 voor uitleg)

\*\* = significant bij alpha 0,01

Mannen en vrouwen blijken van elkaar te verschillen in de bereidheid buiten de gemeente te sporten. Het percentage mannen dat zonder meer buiten de gemeente zou willen sporten ligt op 31% terwijl slechts 20% van de vrouwen hiertoe bereid is. Eerder (in tabel 15) is gekeken naar het huidige gebruik van sportaccommodaties binnen en buiten de gemeente. Er bleken geen verschillen tussen mannen en vrouwen bij het huidige gebruik. Wel bleek dat 18-54 jarigen vaker gebruik maken van accommodaties in andere gemeenten dan 55-plussers. Dit komt overeen met de gegevens in bovenstaande tabel. Meer 18-54 jarigen dan 55-plussers zijn bereid buiten Eijsden te sporten. Bijna 70% van de 55-plussers geeft aan niet buiten de eigen gemeente te willen sporten. De woonkern blijkt eveneens samen te hangen met de bereidheid buiten de gemeente te willen sporten. Inwoners van de kern Eijsden zijn minder bereid buiten de eigen gemeente te sporten. In de kernen Oost-Maarland, Gronsveld, Withuis-Mesch en Rijckholt geeft meer dan 30% aan bereid te zijn in een andere gemeente te sporten, in de kern Eijsden is dit minder dan 20%. Tenslotte valt op dat mensen die alleen of met tweeën sporten ook minder snel bereid zijn buiten de eigen gemeente te sporten. Waarschijnlijk heeft dit verband te maken met het soort sport dat deze personen beoefenen. Het zijn sporten waarbij zij niet of in mindere mate gebonden zijn aan tijd en plaats, die waarschijnlijk deels door deze eigenschappen gekozen zijn.

Tabel 23: Motieven en sport- en beweegfrequentie

N=360	Niet	Maximaal 3 keer per maand	1 keer per week	Meer dan 1 keer per week
De sport die ik leuk vind, kan ik vanwege een ziekte of beperking niet doen	33,3	6,7	15,6	44,4
De sport die ik leuk vind, is te duur om mee te kunnen doen	18,5	18,5	14,8	48,1
De sport die ik leuk vind, wordt niet in de buurt aangeboden	33,3	3,7	22,2	40,7
Ik heb geen tijd om (vaker) te sporten	22,0	8,7	29,1	40,2
Ik heb geen zin om (vaker) te sporten	26,8	12,7	23,9	36,6

In bovenstaande tabel is gekeken naar de samenhang tussen de sport- en beweegfrequentie en de redenen om niet of niet vaker deel te nemen aan sport- en beweegactiviteiten. Er blijken geen verbanden te liggen tussen de motieven en de sport- en beweegfrequentie.

Tabel 24: Sportplaats en sport- en beweegfrequentie

N=408	Zonder meer bereid buiten de gemeente te sporten	Onder bepaalde voorwaarden bereid buiten de gemeente te sporten	Niet bereid buiten de gemeente te sporten
Niet	9,1	19,5	71,4
Maximaal 3 keer per maand	15,6	31,3	53,1
1 keer per week	28,6	28,6	42,9
Meer dan 1 keer per week	31,2	21,4	47,4

Van degenen die niet sporten, geeft meer dan 70% aan niet bereid te zijn buiten de gemeente te sporten. Dit percentage ligt veel hoger dan bij de respondenten die meer sporten. Degenen die veel sporten zijn juist vaker bereid buiten de gemeente te sporten. Toch zegt nog bijna 50% van de degenen die meer dan 1 keer per week sport, niet buiten de gemeente te willen sporten.

## Samenvatting

In november 2007 heeft er in de gemeente Eijsden een onderzoek plaatsgevonden over sport en bewegen. Hieronder zullen de belangrijkste bevindingen kort worden genoemd.

- Ongeveer 20% van de inwoners heeft het afgelopen jaar geen sport- of beweegactiviteiten ondernomen. Meer dan de helft sport of beweegt echter meer dan één keer per week. Hierbij kan worden opgemerkt dat de inwoners die hoger opgeleid zijn, over het algemeen vaker sporten dan de lager opgeleiden.
- De meest beoefende sporten in Eijsden zijn wandelen, fitness, fietsen, zwemmen en hardlopen. Dit zijn allen individuele sporten. Niet opvallend is dan ook dat het grootste deel alleen sport. Hoger opgeleiden sporten vaker alleen dan lager opgeleiden. Daarnaast sporten veel mensen bij een fitnesscentrum, in een ongeorganiseerde groep of in een sportvereniging. Meer 18-54 jarigen dan 55-plussers sporten bij een sportschool/fitnesscentrum. Ook mensen met een MBO-opleiding maken meer gebruik van een fitnesscentrum dan bijvoorbeeld mensen met een HBO-opleiding. Van de mannen is 41% lid van een sportvereniging, bij de vrouwen ligt dit percentage op 26%.
- Om te voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, dienen 18-54 jarigen en 55-plussers een half uur per dag matig intensief te bewegen. In de gemeente Eijsden beweegt ongeveer 78% tenminste een half uur op minimaal 5 dagen in de week.
- Iets meer dan een kwart van de respondenten is het afgelopen jaar gestopt bij een sportvereniging. Gezondheidsredenen worden veel genoemd als reden te stoppen, daarnaast zijn geen tijd en geen aanbod op geschikte tijdstippen veelvoorkomende redenen. Tijd is ook de meest genoemde reden om niet of niet vaker deel te nemen aan sportactiviteiten.
- Familie, vrienden of collega's worden vaak gebruikt als informatiebron voor het sportaanbod. Daarnaast kijken veel inwoners hiervoor in de krant of huis-aan-huisbladen.
- Ongeveer een kwart van de inwoners geeft aan zonder meer bereid te zijn buiten de gemeente te sporten. Iets minder dan een kwart stelt hier bepaalde voorwaarden aan (bijvoorbeeld flexibele tijden, ander sportaanbod) en iets meer dan 50% wil niet buiten de gemeente sporten.
- Vrouwen sporten vaker in een binnenaccommodatie in de eigen gemeente, mannen sporten vaker in een buitenaccommodatie van de eigen gemeente. 55-plussers sporten relatief vaker zonder gebruik te maken van binnen- of buitenaccommodaties van de gemeenten, gedacht kan worden aan fiets- en wandelpaden.